

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 338/08-60

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. októbra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. A. F., T., zastúpenej advokátom JUDr. K. Š., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, čl. 12 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 3 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd postupom Sociálnej poisťovne - ústredie v konaní vedenom pod č. 525 220 3740 a jej rozhodnutím z 27. júla 2005, postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 34 Sd 54/2005 a jeho rozhodnutím z 25. apríla 2006 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 5 So 70/2007 a jeho uznesením z 25. apríla 2007 a v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Sdo 49/2007 a jeho uznesením z 21. augusta 2007, ako aj jej základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, čl. 13 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 4 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd postupom Sociálnej poisťovne - ústredie v konaní vedenom pod č. 525 220 3740 a jej rozhodnutím z 27. júla 2005 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. A. F. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. augusta 2008 doručená sťažnosť Ing. A. F. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), čl. 12 ods. 4 ústavy a čl. 3 ods. 3 listiny postupom Sociálnej poisťovne - ústredie (ďalej len „Sociálna poisťovňa“) v konaní vedenom pod č. 525 220 3740 a jej rozhodnutím z 27. júla 2005, postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 34 Sd 54/2005 a jeho rozhodnutím z 25. apríla 2006 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 So 70/2007 a jeho uznesením z 25. apríla 2007 a v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Sdo 49/2007 a jeho uznesením z 21. augusta 2007, ako aj svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 2 ods. 2 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, čl. 13 ods. 2 ústavy a čl. 4 ods. 2 listiny postupom Sociálnej poisťovne v konaní vedenom pod č. 525 220 3740 a jej rozhodnutím z 27. júla 2005 (ďalej aj „namietané rozhodnutie Sociálnej poisťovne“).

Z obsahu rozsiahlej sťažnosti a z príloh k nej pripojených vyplýva, že 19. augusta 2005 bolo sťažovateľke doručené namietané rozhodnutie Sociálnej poisťovne o priznaní predčasného starobného dôchodku od 1. júna 2005 v sume 7 771 Sk, pričom táto suma druhým výrokom rozhodnutia bola zvýšená od 22. júla 2005 na sumu 8 459 Sk.

Dňa 26. augusta 2005 sťažovateľka podala na krajskom súde žalobu o preskúmanie namietaného rozhodnutia Sociálnej poisťovne (ktorú neskôr doplnila podaním z 9. septembra 2005 a 15. apríla 2006), ktorý v konaní vedenom pod sp. zn. 34 Sd/54/2005 rozsudkom z 25. apríla 2006 označené rozhodnutie Sociálnej poisťovne potvrdil.

Proti rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom najvyšší súd rozhodol tak, že rozsudok krajského súdu potvrdil. Rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 5 So 70/2006 z 25. apríla 2007 nadobudol právoplatnosť 8. júna 2007.

Dňa 6. júla 2007 podala sťažovateľka na krajskom súde dovolanie proti rozsudku najvyššieho súdu z 25. apríla 2006, pričom v čase jeho podania už dovolanie vo veciach dôchodkového zabezpečenia nebolo v zmysle § 250s Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) prípustné. Sťažovateľka sa o platnosti toho ustanovenia dozvedela až po podaní dovolania. Najvyšší súd po postúpení veci z krajského súdu rozhodol uznesením sp. zn. 1 Sdo 49/2007 z 21. augusta 2007 tak, že jej dovolanie odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. c) OSP. Uznesenie dovolacieho súdu nadobudlo právoplatnosť 26. septembra 2007.

V sťažnosti sťažovateľka k lehote na podanie sťažnosti ústavnému súdu uvádza, *„že podáva sťažnosť v lehote dvoch mesiacov odo dňa, kedy sa dozvedela o inom zásahu zo strany Najvyššieho súdu SR na základe uznesenia Ústavného súdu SR zo dňa 4. 6. 2008, ktoré jej právna zástupkyňa obdržala dňa 23. 6. 2008“*.

Sťažovateľka v ďalšej časti sťažnosti podrobne konkretizuje, v čom vidí porušenie svojich označených práv, a v súvislosti s tým prezentuje svoj právny názor, ako mali všeobecné súdy postupovať pri riešení jej záležitosti.

Sťažovateľka v závere navrhuje, aby ústavný súd jej sťažnosť prijal na ďalšie konanie a vydal tento nález:

„1. Najvyšší súd Slovenskej republiky iným zásahom, postupom a rozhodnutím zo dňa 21. 8. 2007 pod sp. zn. 1Sdo/49/2007 a iným zásahom - postupom a rozhodnutím zo dňa 25. 4. 2007 pod sp. zn. 5So 70/2007, Krajský súd v Trnave iným zásahom - postupom a rozhodnutím zo dňa 25. 4. 2006 pod sp. zn. 34 Sd 54/2005 a Sociálna poisťovne ústredie iným zásahom - postupom a rozhodnutím zo dňa 27. 7. 2005 pod č. 5252203740 porušili základné právo sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd v konaní o uplatnenom základnom práve sťažovateľky podľa čl. 39 ods. 1 ústavy a čl. 30 ods. 1 Listiny základných

práv a slobôd a základné právo sťažovateľky, podľa ktorého nikomu nemôže byť spôsobená ujma na právach pre to, že uplatňuje svoje základné práva a slobody podľa čl. 12 ods. 4 ústavy a čl. 3 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a

2. Sociálna poisťovňa ústredie iným zásahom - postupom a rozhodnutím zo dňa 27. 7. 2005 pod č. 5252203740 ďalej porušila základné právo sťažovateľky na súdnu a inú právnu ochranu garantované čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 2 ods. 2 Ústavy SR; základné právo sťažovateľky, podľa ktorého medze základných práv a slobôd možno upraviť za podmienok ustanovených touto ústavou len zákonom podľa čl. 13 ods. 2 ústavy a čl. 4 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd.

3. Iný zásah - rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 21. 8. 2007 pod sp. zn. 1 Sdo 49/2007, iný zásah - rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 25. 4. 2007 pod sp. zn. 5 So 70/2006, iný zásah - rozhodnutie Krajského súdu v Trnave zo dňa 25. 4. 2006 pod sp. zn. 34 Sd/54/2005 a iný zásah Sociálnej poisťovne ústredie - rozhodnutie č. 5252203740 sa zrušuje.

4. Sociálnej poisťovni ústredie sa zakazuje pokračovať v porušovaní základného práva sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd.

5. Sťažovateľke sa priznáva náhrada trov konania.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti

navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh nie je prípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom sťažovateľky, ktorá je v tomto konaní zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom. Preto v danom prípade ústavný súd posudzoval sťažnosť sťažovateľky v rozsahu uvádzanom v petite jej sťažnosti (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 104/08).

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti namietala okrem iného aj porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny namietaným rozhodnutím Sociálnej poisťovne.

Ústavný súd z uznesenia ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 338/08 z 15. októbra 2008 zistil, že sťažnosť sťažovateľky, v ktorej namietala porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny namietaným rozhodnutím Sociálnej poisťovne, bola odmietnutá pre nedostatok právomoci ústavného súdu. Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol pre jej neprípustnosť.

Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53

ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03).

Z uznesenia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 200/08 zo 4. júna 2008 (ďalej len „uznesenie ústavného súdu“), od doručenia ktorého sťažovateľka počíta lehotu na podanie sťažnosti, ústavný súd zistil, že sťažnosť sťažovateľky, v ktorej namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy, práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva, aby sa jej vec prerokovala verejne, v jej prítomnosti a aby sa mohla vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny, základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a podľa čl. 37 ods. 3 listiny, základného práva podľa čl. 2 ods. 2 ústavy a podľa čl. 2 ods. 2 listiny rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 5 So 70/2006 z 25. apríla 2007, bola odmietnutá ako zjavne neopodstatnená. Toto uznesenie bolo právnej zástupkyňi sťažovateľky doručené 23. júna 2008.

Ústavný súd v súvislosti s lehotou na podanie sťažnosti ústavnému súdu, ktorú sťažovateľka určila tak, že ju počíta od doručenia uznesenia ústavného súdu, t. j. od 23. júla 2008, zdôrazňuje, že pri posudzovaní otázky dodržania lehoty na podanie sťažnosti musí vychádzať z doslovného znenia zákona o ústavnom súde. Z toho vyplýva, že ústavný súd zásadne nemôže ľubovoľne posudzovať začiatok plynutia týchto lehôt a posúvať ich v závislosti od faktických úkonov všeobecných súdov, resp. dokonca od rozhodnutí ústavného súdu (III. ÚS 334/08).

Ústavný súd zistil, že v petite sťažnosti namietané rozhodnutie Sociálnej poisťovne bolo sťažovateľke doručené 21. augusta 2005, rozsudok krajského súdu sp. zn. 34 Sd 54/2005 z 25. apríla 2006 bol sťažovateľke doručený 10. mája 2006 a toto konanie bolo právoplatne skončené 8. júna 2007, keď nadobudlo právoplatnosť uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5 So 70/2007 z 25. apríla 2007, ktoré bolo sťažovateľke doručené 9. júna 2007, a napokon uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sdo 49/2007 z 21. augusta 2007 bolo sťažovateľke doručené 26. septembra 2007 a konanie bolo právoplatne skončené 28. septembra 2007.

Vzhľadom na dátumy doručenia a nadobudnutia právoplatnosti napadnutých rozhodnutí, ako aj dátumy právoplatného skončenia jednotlivých konaní a dátum doručenia sťažnosti (26. august 2008) ústavný súd konštatuje, že sťažnosť vo zvyšnej časti bola podaná zjavne po uplynutí dvojmesačnej lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. V nijakom prípade sa nemožno stotožniť s názorom sťažovateľky o včasnosti podania sťažnosti, ktorá plynutie zákonnej lehoty od doručenia uznesenia ústavného súdu jej právnej zástupkyňi (23. júna 2008).

Ústavný súd preto po predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde v tejto časti odmietol ako podanú oneskorene.

Nad rámec odôvodnenia ústavný súd dodáva, že aj keby sťažnosť sťažovateľky bola podaná v zákonom ustanovenej lehote pre takýto typ konania a nebola by odmietnutá ako neprípustná vo vzťahu k namietanému porušeniu jej označených práv postupom krajského súdu a jeho rozhodnutím z 25. apríla 2006, musel by ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci (čl. 127 ods. 1 ústavy – princíp subsidiarity). Námietka porušenia základných práv sťažovateľky v podobe odvolania smerujúca voči rozhodnutiu krajského súdu bola totiž predmetom rozhodovania najvyššieho súdu. V rámci tohto procesu najvyšší súd ako súd odvolací rozhodnutie súdu prvého stupňa preskúmal a svoj právny názor vyjadril v rozsudku sp. zn. 5 So 70/2006 z 25. apríla 2007, ktorým, ako už bolo uvedené, rozsudok krajského súdu potvrdil.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. októbra 2008